

UJ KELET

ERDÉLYI SZÓVETSÉGEK SZERVEZETE

ELŐFIZETÉSI ÁRAK

Romániában	
Egész évre	— 450
Félévre	— 240
Negyedévre	— 130
Egy hónapra	— 45
Egy szám ára pályaud- varon és vidéken is 2 lei	
Csehszlovákiában	
Egy hónapra	— 12 ck
Egy szám	— 1 ck

Cluj-Kolozsvár — VI. évfolyam, 64. szám

Igazgató: SZÉKELY BÉLA

5683. Ijár 22. — 1923. május 8. Kedd

Cionizmus és az egységes zsidóság

Irta dr. Klein Miksa,
az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség alelnöke
— Első közlemény —

Erdély és Bánát zsidóságában egyre hatalmasabban hódított tért az a vágyakozás, hogy a pártokra szakadt zsidóságot egy egységes szervezethez kell tömöríteni, mert csak így remélhető a sikeres megoldása mindazoknak a kérdéseknek, melyek létkérdései az össz-zsidóságnak.

Ezért nem is kárítható többé emunka egyik vagy másik pártra, nem sajátíthatja ki többé egyik pártárgyat sem csábító pártprogram gyanánt, hanem becsületes összefogással kell igyekeznünk mindannyian, hogy új hazánkban állampolgári egyenlőségünk és vallási szabadságunk intézményesen biztosíthatassék.

A hangsúlyt az intézményes meghatározásra helyezem, mert enélkül egyházi autonómiánk elveszett, ami régi jogállapotainkkal szemben súlyos visszaesést jelentene. Egyházi szervezeteink függetlensége és szerzett jogaink biztosítása parancsoló kötelességévé teszi mindnyájunknak, hogy most félre tegyük mindazokat az elvi álláspontokat, melyek miatt a zsidóság pártokra szakadt, alárendeljük a pártok politikai különállását annak nagy és szent célnak, hogy a zsidóság jogi helyzetét az államhatalommal szemben biztosítsuk.

Ennek a felismerésnek teszi parancsoló kötelességévé mindnyájunknak, hogy meg kell teremtsük az egységet a zsidóság kebelében, mert ezt a küzdelmet csakis egységes fellépéssel vívhatjuk meg a siker reményével.

Nincs többé ortodox érdekek, neolog érdekek, cionista érdekek, hanem csakis zsidó érdekek. Ezt pedig a három iránylatba, ortodox-, neolog- és cionista táborba tömörült zsidóság teljes odaadással és onzetlenséggel kell szolgálnia.

Kénytelen vagyok rövid pillantást vetni a zsidóság helyzetére.

Erdély zsidóságának nagy része ortodoxitusa, szervezete a hitközség. Ezek a forradalom óta teljes tájékozatlansággal nézték az események vad rohanását, a maguk kis községi munkájukkal teljesen kimerült minden működésük. Hosszas tétlenség után felújították ugyan a központi szervezetüket, de ez még miniszteri jóváhagyást nem nyert, sőt működését az elmúlt napokban a kormány megbénította.

A neológia is megalapította a maga központját, de ez sem nyert meg miniszteri megerősítést. A vezetésre hivatott, hatalmas erkölcsi és anyagi erőt reprezentáló hitközségek tétlen közönnyel figyelték a bekövetkezett nagy változást, de működésük szintén csakis a saját kis egyházközségük terére szorított, sehol kapcsolat a többi testvéregyházközség között, sőt még az ugyanazon város területén levő hitközségek között sem volt semmi kapcsolat.

A Zsidó Nemzeti Szövetség a forradalom óta hatalmas nagy akcióra fogott, megszervezte a helyi csoportjait, működéséhez az alapszabályait a kormány jóváhagyta, lapot alapított és cionista eszméinek terjesztése mellett minden zsidó érdekért sikra szállt. Ezt a működését lehet, sőt kell is kritika tárgyává tenni. Lesznek, kik gáncsolólag fognak nyilatkozni, lesznek, kik csak dicsőítéssel fognak nyilatkozni a legutolsó négy évi működéséről. De egy tényt le kell itt szögezni: az egyetlen eleven szerve volt Erdély zsidóságának, mely ténylegesen dolgozott zsidó érdekekért. Az egyetlen, eleven, lüktető, dolgozó zsidó szervezet volt, mely felismerte az egységben rejlő hatalmas erőt és eregből kapcsolatot teremtett Bukovina, a regát és Beszarábia hasonló szervezetei között. Le kell szögezni e helyen azt is, hogy az egyetlen

magyar nyelvű zsidó lap, az Uj Kelet volt, mely hatalmas riadózával mindig figyelmeztette a zsidóságot a kormányintézkedésekben rejlő veszélyekre.

Ebben a küzdelmében kapott és adott sebet. Zsidó körökből sokszor hangzott el kifogás bizonyos tendenciák miatt, amelyek erőszakosan nyultak be mások érzelmevilágába. Ez a kifogás alapos is volt, miért is a Szövetség vezetősége új irányt honosított meg.

Tisztelnünk kell egymás világnézetét és politikai meggyőződését. Nem akarunk senki lelki világába erőszakosan belenyulni és bár sokan vannak, kiknek idegen a mi népi megmozdulásunk és el nem fogyó energiánk, mellyel cionista politikánkat folytatjuk, tényekkel igazoltuk, hogy ezidőszereint alárendeljük a magunk politikai hitvallását azoknak a nagy érdekeknek, melyek az össz-zsidóság létkérdései. Ezeket az érdekeket egységes

Éles ellentét a szövetségesek között

Átnyújtották a francia elutasító választ. Franciaország nem ismertette a választ szövetségesével. Követelik Cuno távozását

(Páris, május 7. Az Uj Kelet tudósítójától.)

Ma este hét órakor adták át a francia választ Németországnak jegyzékére a párisi német nagykövetségen. A választ-Hoesch német ügyvivő vette át. Franciaország és Belgium válaszukban kifejtik, hogy a részükről tett intézkedések egyike sem ellenkezik a versaillesi békeszerződéssel, ami a német javaslatban foglalt prozopozíciókról éppenséggel nem mondható. A jegyzék feleliti, hogy Németország passzív ellenállást szervez a Ruhr-vidéken és ezzel megakadályozta a szövetségekkel való békés együttműködést. Emlékeztet a válasz arra az ellenállásra, amely a tisztviselősztrájkokban nyilvánult meg és amely veszélyezteti a francia és belga egyének életét a Ruhr-vidéken. Mindaddig, amíg a passzív ellenállás tart, mindenféle javaslat megfontolhatatlan.

A németek által felajánlott összegek ellenkezik minden eddigi megállapodással és egyáltalán nem teszik lehetővé Franciaországnak és Belgiumnak a feldúlt vidékek ujjaépítését. Németország négy és fél évi moratóriumot kért a jóvátétel letérlesztésére, de a második részlet megfizetését oly feltételekhez köti, hogy az teljesen bizonytalanra válik. Azt az ajánlatot, hogy a jóvátételi bizottság helyébe nemzetközi döntőbizottságok és döntőbírók kerüljenek, Franciaország és Belgium visszautasítja. Kifogásolja a válasz, hogy a jegyzék nem közli, milyen módon szándékoznak a németek valutájukat megszállítani és nem közli azokat a törvényes eszközöket, amelyekkel a tizen-tési biztosítékokat garantálja. Ezek miatt tehát a német javaslat elfogadhatatlan.

Felhorulóban az antant

London, május 7. Angol politikai körökben minden érdeklődés ama diplomáciai válság felé irányul, amely a német jegyzék hatása alatt az antantban váratlanul kitört. A francia kormány ugyanis csak makacs küzdelem után járult hozzá, hogy a Németországnak küldendő választ előzetesen az angol és olasz kormányokkal közöljék. Amikor Creve párisi angol nagykövet követelte a választ jegyzék előzetes közlését, Poincaré kijelentette, hogy csupán udvariasságból közöl egyes részleteket. Csak amikor Anglia nyomtatékosan és a beláthatatlan következményekkel való fenyegetés mellett követelte az előzetes közlést, határozta el magát erre Franciaország. A londoni sajtó szerint,

ha Franciaország külön úton jár, úgy szö-

akarattal kell megvédjük, ezért az eddigi széttagoltság helyett egységes szervezetet kell teremtenünk, szervezkednünk kell, kapcsolatot kell teremteni összes intézményeink és az ország többi zsidó szervezetei között, hogy egyesült erővel építsük ki azt az egységes zsidó frontot, amelyen megtörik az a gyülelettől tajtékzó áradat, mely Erdély zsidóságát, tekintet nélkül vallási és politikai világnézetére, tönkre tenni akarja.

Ezt a támadást csakis az egységes zsidóság tudja kivédeni. Ez indította Erdély zsidóságát is arra, hogy az Uj Kelet-et az egész, egyetemes zsidóság szószólójává tegye. Nem szolgálhat többé kizárólagos pártérdeket, hanem a pártok keretein túl, az egységes zsidó érdekek védelmezőjévé kell fejlesztenie. A zsidóság egyeteme kell fentartsa a lapot, minden pártárgyat hivi legyenek munkatársai és olvasói, — szűnjön meg a türelmetlenség egymással szemben, tegyük közös erővel és jóindulattal a lapot a zsidó érdekek bátor és meg nem alkuvó harcosává. Az egységes szervezetnek foglalkoznia kell a következő, az egész zsidóságot érdeklő kérdésekkel.

vetségesi: Anglia és Olaszország tudni fogják miképpen védjük meg saját jogos érdekeiket az őket nagyon közelről érintő jóvátételi kérdésben.

Franciaországnak tisztában kell lennie azzal, hogy az angol pénzpiac támogatása nélkül a jóvátételi fizetésekhez nem juthat.

A londoni francia nagykövet egyébként Curzon lord előtt kifejtette azokat a kényszerítő okokat, amelyek Franciaországot és Belgiumot megakadályozták abban, hogy a Németországnak küldendő közös válasz ügyében előzetes megegyezésre jussanak szövetségesekkel. Az előzetes közlés nagyon meglátsán az eljárást, másfelől pedig a német jegyzék által Franciaországban és Belgiumban előidézett rossz benyomásra való tekintettel a francia és belga kormányok nem voltak abban a helyzetben, hogy a válasz elküldését tovább késleltessék.

Követelik Cuno távozását

Páris, május 7. Beavatott információ szerint Rosenberg külügyminiszternek és Cuno kancellárnak a német kormányban való megmaradása kizárja, hogy a megértés számára kedvező léghört lehessen teremteni. A francia politikusok bangsúlyozták, hogy ez esetben a ruhrvidéki megszállást egyszerűen ellenőrzési műveletté korlátoznák.

A lapok legnagyobb része azt hiszi, hogy a Cuno-kormány napjai meg vannak számolva, mivel a szocialisták nem fogják engedni, hogy a kormány jobboldali pártok által vezettesse magát. A lapok szerint Cuno utódja Stressemann vagy Hermes lesz. A szocialisták nem vesznek részt egy esetleges új kormányban.

— A köztisztviselők elsején megkapják a fizetésüket. Nagyváradról jelentik: Imeretas, hogy az egységesítés folytán az erdélyi tisztviselők is a hónap végén kapták meg fizetésüket. A belügyminiszter legújabb rendeletével, amely Nagyváradra érkezett meg legelőször, elrendelte, hogy a tisztviselők fizetését ezentul elsején kell folyósítani. Minthogy ez a regáltbeli utalványozási rendszer mellett lehetetlen, a belügyminiszter visszaállította Erdélyben a régi decentralizált fizetési rendszert. Eszerint a fizetéseket az illetékes prefektus utálja ki a helyi pénzügyigazgatóságnál.

ZOTT

KIA
FON 14-92

TI CIM:
YVÁRAD

alatt:
s félnehéz
dények
arúsítása

ics Mór

M.
j, Pötör

zöntő
ihely
ér 32.

1465

r rt.

örgy-u.) 5.

yár

gesség

1473

atók!

Hirdetmény

A mócsi izraelita hitközség elöljárósága egy keres azonnali felvételre, ki három ismert rabbitól ajánlattal és bizonyítvánnyal rendelkezik. Fizetés havi 1600 lei, lakás és a szokásos mellékjövödelmek. Utiköltség csak a meg hivottnak vagy a megválasztottnak lesz megtérítve.

Karl Samu
hitk. elnök.

5550

Fűszer és gyarmatárak
legelőnyösebben

Bermann W.

nagykereskedőnél Cluj,

Piața M. Viteazul 39.

Telefon 76. 1493

Zsák, Zsineg, Ponyva
Havas Dezső Timișoara.

1374

Engros

Endetall

Karlsbadi
porcellán
edények,
tábla-üveg.

Mindenféle
poharak,
demyonok,
paiaçkok,

lámpaárak bármilyen mennyiségben legelőnyösebben

AUSLÄNDER LAJOSNÁL

Cluj, Piața Mihailu Viteazul
(Széchenyi-tér) 39. Telefon 954 1353

**Sport kötött-
szövött Áruház**

aradi kötő és kötött-szövöttgyár lerakata

Kötött kabátok, svetterek,
kötött ruhák, harisnya és
keztü eredeti gyári árban
o o o kapható o o o

CLUJ, Wesselényi - utca 16. sz.

Legelőnyösebben
fest, tisztít az

UNIO
gőzmosógymárka
Cluj, G. Reg. Ferd. 133

Még seholés soha

nem voltak kaphatók
készen olyan kifűnő

**öltönyök,
felöltők,
fiuruhák,**

1433

mint most

KATZ és MENDEL

cégnél Cluj, Főter 10. szám.
Szövetek nagy választékban.

Elutazott Glasner Móse

A főrabbi ünneplése a pályaudvaron. Diadalmenet a magyar határig

Engedtettsék meg az újságíróknak is, hogy külön bucsuzkodjon rabenu Mósétól. Három esztendeje, hogy harcaiban, előretöréseiben krónikás társa voltam, lejegyeztem, amit a zsidóság utjáról mondott az erdélyieknek és amit az Erdélyen kívül élő zsidó sajtó az Uj Kelet révén gyorsan megtudott és sietve tovaterjesztett. Működésének negyedik évtizedében jutott a kultuszélet apró bonyodalmasságaiból a nemzeti küzdelmek élére, ahol hatvan egynéhány éves korában imponáló vezérré izmosodott. Móse Glasnerről ma különösen mizrachikörökben azzal a megkülönböztetett tisztelettel adóznak, ami csak a korszakos férfiaknak jár ki. Legutóbbi németországi útja diadalut volt, a német konzervatív zsidóság Móse mester hívására tömegesen sietett a mizrahi táborba.

Kristályos jellem volt; minden oldalról egyenlően tiszta és élesen meghatározott. Egyéni életében paraszti igénytelenséggel, de függetlensége szükségességének tudatában és családjával szembeni kötelességből a nyomasztó szegénység ellenese. Minden érzésével jelen volt abban a koráramlatban, amely előrevitte a haladás ügyét és e haladásba főleg a zsidóság tragédiás sorsát. Mindig úgy láttam és úgy is értékeltem őt, mint Brandes, Györgyöt, a másik nagy zsidót, aki kritikáin át fejlesztett és alkotott, aki nemcsak fölismerete öreg korában a fiatal-ság jogait, hanem megmutatta a fiataloknak, mint kell e jogokkal élniük.

Felejthetetlen meleg jelenetem volt egy alkalommal Móse Glasnerrel. Felolvastam előtte egyik, működésével kapcsolatos írást. A végén odalépett hozzám, megölelt és könnyes szemekkel mondotta:

— Sie gehören zu den sehr Wenigen, die mich verstehen!

Bizonyos, hogy még mindig nagyon kevés azoknak a száma, akik megértették az öreg urat. Templomi bucsubeszédében elakadt a szava, amikor elmondta, hogy álmotlan éjszákban mint tépelődött, mint harcolt magával, hogyan helyezte az igazság mérlegére ellenfelei és a saját érveit, de a végén mégis önmagának kellett igazat adnia. Lépten-nyomon beleitközzünk a kor újmutatásaiba, de nem tudunk okulni belőlük. Nem gőg, a kiválasztott emberek nemes büszkesége tört ki belőle és a fájdalom a talmudi kultiválatlanság fölött, — ami sokhelyütt Erdélyben gőgös önhittséggel terpeszkedik — amikor kijelentette, hogy kritikusi és ellenfelei közül alig akad egy is, aki legutolsó művének, a „Dor revii“-nek akár néhány sorát és megértene. A tudatlanságban látta a csökkönnyöséget, a csökkönnyöségben a zsidóság egyik veszedelmes kerék-kötőjét.

Nem lehet szentimentálisan bucsuzni tőle. Harcba induló vezértől friss bizakodással bucsuzkodunk és nincs kétség benne, hogy Glasner Móse ezse és akarata Palesztinában, apró kultuszharcoktól mentesen, átfogóbban, a zsidóság egyetemes érdekeit érintő kérdésekben jobban fog mint itt érvényesülni. Rabbi Chija így szólott rabbi Simeonhoz — mondja a Talmud egy helyütt — amikor Arbel völgyében megcsodálták a napkeltét:

— Látod mester, ilyen lesz a zsidók megváltása. Előbb lassan-lassan törnek föl a sugarak, később egész pompájában árad fény a földre.

A megértés sugarai is lassan törnek utat maguknak. Lassan, de mind nagyobb körzetben terjed a fény, amely bevilágít zsidó koponyák rejtekeibe. Adassék Glasner Móse történeti egyéniségének, hogy ezt a világosságot, a bölcsesket termő országból sohaig felénk terjessze.

Szabó Imre

Glasner Móse vasárnap délelőtt utazott el Kolozsvárról a váradi gyorsal. Bár az ostromállapot miatt a város zsidóságának bucsuja nem folyhatott le programszerű keretek

között, mégis több ezer főnyi, hatalmas tömeg kísérte a pályaudvarra az ősz főrabbit. Már a kora reggeli órákban tömegesen keresték fel a tudóst Kolozsvár zsidó családjai, elhozván gyermekeiket is, hogy a távozó főpap utolsó áldását kérjék. Délelőtt 11 órakor végeláthatatlan kocsisor indult meg az autó után, amelyen Glasner Móse, neje és fia, Glasner Simon hajtatott az állomáshoz. Az egész utvonalon könnyes szemű zsidók köszöntötték kalaplengetéssel a főrabbit. A Ferdinánd-uti zsidó iskola növendékei és tanítóinak sorfala várta az iskola előtt a menetet és hangos „Heddat“-kiáltással vett búcsut a mestertől. A pályaudvaron a cserkészek és cserkészlányok disz-örsége várta a főrabbit. Rendkívül megható volt, amikor a vasutnál sokszáz zsidó ember tülekedett a főrabbi felé, hogy kezet csókolhasson neki. A hitközség minden számottevő tagja „kint volt, még az ellenfelei is megjelentek, hogy elutazása előtt bocsánatát és áldását kérjék. A főrabbi és kísérete beszállott a számára fentartott külön vagonba. Kolozsvárról ugyanis számosan kísérték el a főrabbit a magyar határig. A bensőséges bucsu megindító percei, a tanítványok, barátok és tisztelők hatalmas tábora istenhozzadót mond mesterének. A vonat lassan megindul. Glasner Móse a vasuti kocsit nyitott ajtajánál áll és a megható tömeg fölött mégegyszer elmondja könnybelábadt szemekkel a papi áldást: „Jevorechechá ádonáj...“ Az ezerfejű gyülekezetben nem maradt szem szárazon.

Glasner Móse további útja is valóságos diadalut volt. Csak a legnagyobbaktól bucsuzik így a nép. Nagyváradi majdnem minden állomáson zsidó küldöttség várta a főrabbit, hogy elbucsuzzon tőle. Egeresen husz perőg kellett állania a gyorsnak az ünneplés miatt, amelyben az ottani zsidóság Waldner elnök vezetésével a főrabbit részesítette. Bánffy-hunyadon Klein Jakab köszöntötte a hitközség nevében. Nagyváradon az ottani zsidóság nagy tömege, élén Nussbaum Sámuel ortodox hitközségi elnökkel várta a vonatot. Ott volt ezenkívül a szatmári ortodox hitközség delegációja is, Reitter Mór elnök vezetésével. Aitmann Sámuel intézett beszédet a főrabbihoz. Glasner meghatóttan válaszolt és lelkére kötötte az ünneplőknek, hogy ne feledkezzenek meg a Palesztina-munkáról, mert a zsidóság számára csak ez az út van nyitva.

A főrabbi kocsijába számosan szállottak fel Nagyváradon is, hogy elkísérjék a biharpüsköki határig. A határmenti hivatalos közegek rendkívül előzékenyen állottak a főrabbi szolgálatára. Biharpüskökin a megható jelenetek egész sora játszódott le. Az emberek lelkére rászakadt a sulyos tudat, hogy eltávozik Erdélyből a nagy férfi, akinek jelenléte nélkül el sem lehetett képzelni nagyobb szabású zsidó megmozdulást. Görnyedthátú aggyastyanok könnyörögtek a távozó pástör áldásáért. Glasner Móse mégegyszer elbucsuzott tanítványaitól és tisztelőitől s amikor a vonat elindult a határ felé, felesküklő zokogás jelezte, hogy nagy, igen nagy veszteség érte Erdély zsidóságát.

— Statisztika a zsidóságról. Bécsből jelentik: Mostanában jelent meg Leszcinszky könyve „Das jüdische Volk“, amely a ma élő zsidóság számát tizenöt és háromnegyedmillióra becsüli. Európában 11 és félmillió, Amerikában 3 és félmillió, Afrikában négyszázharminchéromezer zsidó él, Ázsiában 330.000, Ausztráliában pedig tizenkétezer. Az európai államok közül Lengyelországban négymillió 100.000, Ukrajnában 3.100.000, Romániában 1.000.000 zsidó lakik. Nagyon kevés zsidó él Kinában, Japánban, Koreában, Sziámban és Peruban. Palesztina ma 84.000 zsidó lelket számlál.

* Elegáns tavaszi ruhákra legújabb divatu hűmzések divatlap szerint gyönyörűen készülnek a „Mühimzó szalonban“ Str. Memorandului 15. (v. Unió-u.) Ugyanott plüssirozás, guvvirozás minden nagyságban.

Rothmann Márton szabókellékek és Cluj, str. Matia (v. Mátyás kir.-utca) 2. sz. rövidáru raktára. Eladás nagyban és kicsinyben. Vidéki megrendeléseket postán keresztül

ZSIDÓ KÖZÉLET

A tizenharmadik cionista világkongresszus választási szabályai

(Az Uj Kelet tudósítójától.)

A cionista világszervezet központi vezetősége közzétette a tizenharmadik világkongresszus delegátusválasztásainak szabályait, melyek közül az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség, illetve az erdélyi sékelfizetőkre vonatkozó részeket a következőkben közöljük:

1. Minden országos szervezetnek kötelessége egy központi választási bizottság megalkotása. Ebben a központi választási bizottságban a tényleges számarányok szerint helyet kell foglalni az összes pártnyalatoknak, illetve frakcióknak. Azokban az országos szervezetekben azonban, melyeknek vezetőségében az illető ország cionista frakciói is helyet foglalnak (ilyen például az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség, melynek vezetőségében a mizrachi árnyalatot külön vezetőségi tagok képviselik), országos vezetőség központi választási bizottságnak nyilváníthatja magát.

2. A központi választási bizottság köteles részletes választási szabályzatot kidolgozni és megfelelő módon a sékelfizetők tudomására hozni.

3. Minden országos szervezet előre meghatározza a megválasztandó delegátusok számát azoknak a sékeleknek alapján, amelyeket legkésőbb két hónappal a világkongresszus összehívása előtt befizettek. A jelzett időpont után a központi választási bizottság köteles megállapítani, hogy egy-egy helycsoport hány delegátust választ, illetve hogy hány helycsoport választ egy delegátust.

4. A választásokat úgy kell megejteni, hogy a választások eredményéről legkésőbb tíz nappal a világkongresszus összehívása előtt a világszervezet vezetősége értesítessék.

5. A központi választási bizottság minden választási helyen (helycsoportok) felelős választásvezetőket nevez ki. Ezekben a helyi választást vezető bizottságokban az esetleges frakciók és pártnyalatok hozzávetőleges számarány szerint foglalnak helyet. A választást vezető megbízott köteles a szavazólapokat és egyéb iratokat pontosan megőrizni és a fölöttes vezetőségnek beküldeni.

6. A delegátusok választása közvetlen választási rendszerrel történik, vagyis minden választásra jogosult sékelfizető saját maga köteles szavazatát leadni. Senkinek sincs jogában más, vagy mások helyett szavazni.

7. A választás titkos szavazással történik. De maga a választási aktus és az eredmény közzététele nyilvánosan történik. A választást vezető közegeknek szigorúan tartózkodniuk kell attól, hogy a delegátusjelöltek ellen, vagy mellett állást foglaljanak, továbbá kötelességük olyan megfelelő rendelkezéseket tenni, hogy a választók a választás előtt leigazoltsassanak és egy ember kétszer ne szavazhasson.

8. A választás megejtéséről minden választási helyen a választást vezető bizottság jegyzőkönyvet vesz fel és pedig három példányban, melyek közül az egyik példány a helyi választói bizottság őrzetében marad, a másik két példány az országos központi választói bizottságnak küldendő be.

9. A központi választói bizottság az összes választási helyekről beérkezett jegyzőkönyvek alapján megállapítja az országos eredményt. Az eredmény hivatalosan közzéteendő.

A választási szabályzat további rendelkezéseit holnapi számunkban közöljük.

A zsidó menza kérése a kereskedőkhöz.
Az egyetem megnyitása után a kolozsvári zsidó menza is megnyitotta kapuit és továbbra is kétszáz zsidó egyetemi hallgató ellátásáról gondoskodik. A folyton fokozódó drágaság és a rendkívüli viszonyok miatti külön kiadások súlyos válság elé állították a menzát. A menza vezetősége ezután kéri a kolozsvári zsidó kereskedőket, hogy természetbeli adományokkal segítsék a menzát működésében. Az adakozók tudassák szándékukat levelezőlapon a Menza vezetőségével (Biasini-szálló), amely gondoskodni fog az adományok elszállításáról.

Nagygyűlésre készül Temesvár a zsidó egységért. Temesvárról jelentik: A Temesvárbelvárosi zsidó hitközség most megválasztott eljárással vasárnap délután tartotta alakuló gyűlését, amelyen Vértés Adolf igen nagyhatású beszédet mondott. Vértés beszédében az általános zsidókérdéssel foglalkozott. Rámutatott arra, hogy a zsidóság népi jellegét mindenáron meg kell őrizni és ezt szolgálja az egység gondolata. Egyszermind bejelentette, hogy Temesváron a legközelebbi hetekben az egység ügyében nagygyűlés ül össze. Vértés beszéde után Klein József tanár az új eljárásság nevében üdvözölte Vértést, mint akinek

A diákagitáció kérdése az ellenzéki nagygyűlésen

Liberalis professzorok szitják az antiszemilizmust. Az ellenzéki nagygyűlés a kormány ellen. Valtolann cáfolja a kormányválság híreit

(Bukarest, május 7. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az ellenzék tegnap a Dacia nagytermében nagygyűlést tartott Bujor Pál elnöklétével. Bujor megnyitó beszédében rámutatott a kormány által elkövetett hibákra és biztosította a résztvevőket, hogy a kormány napjai meg vannak számlálva. A liberálisok, mert a jelenlegi zavaros helyzetben nem tudnak segíteni, azzal a tervvel vonulnak vissza, hogy a hibákat az új kormányra fogják. Ez a tervük azonban nem fog sikerülni, mert egy új szabad választás a demokratikus pártokat hozná az ország élére, ami egyúttal a jelenlegi krízisek megoldásait is jelenteni fogja.

Felszólaltak még ezután Suciu, Florian, Joanitzescu, Leanca, majd Madgearu, aki szerint a kormányt nem lehet ugyan megbuktatni népgyűlésekkel, azonban csak így lehet felvilágosítani a közvéleményt a jelenlegi problémákról. A diákagitációkat liberális professzorok támogatják és az antiszemita agitációt azért folytatják, hogy egy új Averescu-kormány kerülhessen hatalomra.

Dobrescu Aurél kimentti az erdélyiek távollétét, mert az illésfalvai ünnepségen kellett résztvenniük. Utána Mihalache szólalt fel, akit rendkívül melegen ünnepeltek. A parasztpárt vezére ismerteti a helyzetet, amelyért a kormány tagjai felelősek, de felelős az ország is, amely tűri a visszaéléseket. Az ellenzék azonban el fogja távolítani a kormányt, hogy megmentsék az országot és a becsületes parlamentariz-

az iskola-akció megindításában igen nagy érdemei vannak.

A kolozsvári zsidó árvagondozó egyesület értesíti az érdekelteket, hogy a Joint olcsó áron és két év alatt letörleszthető havi részletfizetésre huszonöt darab varrógépet bocsátott az egyesület rendelkezésére. A varrógépek szétosztása május végén veszi kezdetét. Elsősorban hadiözvegyek és olyan árvaleányok kapnak varrógépet, akik egzisztenciájukat alapozzák a meg a varrógéppel. A kolozsvári igénylők kérésükkel az egyesület kolozsvári körletéhez forduljanak.

Dr. Lupu szólalt fel ezután, aki szerint az ellenzék akciója éppen a forradalom megakadályozását szolgálja, mivel olyan szívesen vádolják. De ha a kormány folytatni fogja munkáját, úgy a forradalom elkerülhetetlen lesz. Az ellenzék kéri a királyt, változtassa meg a jelenlegi kormányt és rendszerét, mert az országra nem szabad erőszakolni egy érdektársaság akaratát.

A népgyűlés végeztével a tömeg tüntetés nélkül nyugodtan szétoszlott.

A krajoval gyűlés

A bukaresti gyűléssel egyidejűleg Krajoában is nagygyűlést tartott az egyesült ellenzék. A gyűlés szónokai beszédükben a kormány ellen foglaltak állást és a kormány közeli bukását javasolták. A gyűlésen többek között Lupas, Filipescu, Bredeceanu és Vajda Sándor mondtak beszédet. Este a Bibescu-parkban nagy bankett volt.

Elsimult a Valtolann-Marzescu-affér

A „Lupta” mai számában interjú közöl Vaitoianu belügyminiszterrel, aki kijelentette, hogy kormányválság nincs és a lapoknak arról szóló hírei fantasztikusok. Közötte és Marzescu miniszter között a lehető legjobb viszony áll fenn. A közigazgatási reformot a kormány a Ház holnapi ülésén a parlament elé terjeszti.

Ismét bojkott alatt az egyetem

A román diákok csak szörvénnyesen látogatják az egyetemet. Teljes rendben folynak az előadások. Jasihan is megnyitották az egyetemet

(Kolozsvár, május 7. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az egyetem újramegnyitásának első napja teljes rendben telt el. A rektorátus és a térparancsnokság együttes intézkedésére katonai és rendőri készütség tartotta megszállva a központi egyetemet és a klinikák udvarát. Csak azokat a diákokat engedték be az előadóterembe, akik fel tudták mutatni a kari deká-nátusok által kiállított új igazolványukat.

Az előadásokon a zsidó egyetemi hallgatók és a katonai orvostanhallgatókon kívül csak néhány román orvostanhallgató vett részt, a román diákok többsége távolléttartotta magát az előadásoktól. Tegnap ugyanis a „Petru Maior” diákegyesület röpiratot osztott szét a diákság között, amelyben felszólítja őket, hogy ne jelenjenek meg az előadásokon.

Az előadásokat a román diákság bojkottja ellenére is mindenütt megtartották. Egyedül Moldován professzor nem tartotta meg közegészségügyi előadását, mivel előadásán a diákoknak csak egy töredéke jelent meg.

Ertesüléseink szerint a kolozsvári diákság körében egyre szaporodik a békét akarók tábora és valószínű, hogy az egyetem bojkottja hamarosan véget ér.

Nem zárják be az egyetemet

Az egyetem tanácsának köréből nyert értesüléseink szerint az egyetem továbbra is minden körülmények között évvégéig nyitva marad. Az eddigi szigorú intézkedésekkel sikerült a tanácsnak biztosítani az előadások teljes zavartalanását és valószínűnek látszik, hogy a diáksztrájk megszűnik, annál is inkább, mert mint már megírtuk, azokat a diákokat, akiknek ötnél több molasztott órájuk van, örökre kitiltják az egyeteméről.

Ma tette közzé az egyetem tanácsa a hét

diákvezér kitiltásának az indokolását. Eszerint a diákvezéreket azért tiltották ki az egyetemről, mert április huszennyolcadikán este elrejtőzködtek a központi egyetem pincéjében és reggel verekedést akartak szítani az egyetemen.

Egyik kolozsvári délutáni lap híre nyomán az a hír terjedt el, hogy Jakobovici rektor „fascista halálszövetség” aláírással fenyegető levelet kapott, amelyben halállal fenyegetik. Meseseanu rendőrkapitány, a büntügyi osztály főnöke, érdeklődésünkre kijelentette, hogy a fenyegető levélről elterjedt hírek teljesen légbőlkapottak.

Jasihan is megnyitott az egyetemet

Jasiból érkezett távirati jelentés szerint az egyetemi tanács ma elrendelte az egyetem megnyitását.

Megírtuk, hogy Bukarestben a „Román Kultur Egyesület” vasárnap vitaestélyt készült rendezni az antiszemitizmusról. A vitaestély, amelyre nagyszámu tüntető diákcsoport vonult fel, ismeretlen okokból elmaradt.

A munkaadók megnyerték a Casa Centrala elleni pörüket

A legfelsőbb sommitószék ítélete

(Kolozsvár, május 7. Az Uj Kelet tudósítójától.) 1922 májusában a bukaresti Casa Centrala olyan intézkedést léptetett életbe, amely ellen a munkaadók és munkások egyaránt tiltakoztak. Az intézkedés szerint az idézett időponttól kezdve a munkásoknak és a munkáltatóknak a betegséglépjárulekok kétszeresét kell fizetniük és ugyancsak kétszeres díjat kell kapniuk a segélyezésre jogosultaknak betegség vagy rokkantság esetén. A tiltakozásnak azonban nem volt sok fogalma, mert

tömege
Már
ték fel
hozván
utolsó
gelátha-
ame-
Simon
vonalon
alaplan-
zsidó is-
a várta
eddad-
pályak
disz-
negható
ember
csokol-
mottóvó
megjelen-
aldását
a szá-
ozsvárról
prabbit
megindító
telők ha-
sterének.
Móse a
a meg-
elmondja
aldást:
já gyüle-
valóságos
bucszuk
minden
főrabbit,
sz percig
plés miatt,
er elnök
Bánffy-
hitközség
óság nagy
todox hit-
vált ezen-
delegációja
Altmann
z. Glasner
kötötte az
nek meg a
ág számára
szállottak
a bihar-
taloa köze-
a főrabbi
ató jelene-
erek lelére
ozik Erdély-
nélkül el
basu zsidó
tyánok kö-
rt. Glasner
ványaitól és
lt a határ
nagy, igen
át.
Bécéből jelen-
zky könyve
elő zsidóság
becsüli. Euró-
és félmillió,
idő el, Ázsiá-
tizenketezer
ágban negy-
0. Románia-
kevés zsidó
ámban és Pe-
ket számlál.
ujabb divatu
en készülnek
randukni 15.
vírozás min-
2. sz.
etáneszközök

a munkügyi minisztérium szintén kinevezte a Casa Centrala intézkedése jogosságát és a rendeltetése ugyanazon év november 26-án a díjaknak százszázalékkal való felemelését visszaható erővel aug. haváig. A munkaadók tiltakozására a minisztérium egy négy munkaadóból és munkásból kinvezett tanács véleménye alapján újra hasonlóképpen intézkedett. A munkaadók ezt az intézkedést megfellebbezték a legfőbb semmitűszékhez, ahol dr. Vasile Aurél képviselte az erdélyi és bánáti munkaadókat.

A munkaadók képviselője mindenekelőtt hátsóki kifogást emelt az ellen, hogy akár a Casa Centrala, akár a minisztérium egyszerű rendelettel hatályon kívül helyezzenek törvényen alapuló intézkedéseket. A semmitűszék a beadott kifogásokat és semmisségi felelőzést elfogadta.

Két premier és egy repriz

Szevillai borbély (Sándor Erzi és Niculescu vendégszínháza a kolozsvári Magyar Színházban.)

Az utolsó helyig zsufolt ház előtt lépett fel a Szevillai borbély két ragyogó szerepében Sándor Erzi, a budapesti opera tagja és Niculescu, a bukaresti opera basszbaritonistája. Az egyébként elsőrendű előadás csak részben elégitette ki a közönség várakozását. Sándor Erzi meglehetősen csodálást keltett. Akár indispozíció, akár más természetű oka is lehetett, de hangja nagyon fáradtan csengett és alig multa felül a megszokott kolozsvári együttessel. Annál nagyobb és őszintébb sikere volt a másik vendégművésznék, Niculescunak. Hatalmas, sőt basszbaritonja betöltötte és magával ragadta a színház zsufolt termét. A közönség a felvonások és a darab végén szünni nem akaró tapsal ünneplte, de az ünneplésből becsülettel kijutott a többi szereplőknek is. Főleg Ruvinsky Rafael, Sugár, Bálint és Rózsa Ili voltak azok, akik művészetükkel erősen hozzájárultak az est sikeréhez. (G)

2.

Az Ur szöbje (Bohózat, írták Flers és Croisset. Éjjeli bemutató a Magyar Színházban.)

A közepes rangú francia bohózatot csaknem teljesen üres ház előtt mutatta be a Magyar Színház. Közvetlen előtte, az esti előadásban, a Szevillai borbélyt adták, két nagy hírű vendég felléptével és Kolozsvárnak nincsen olyan nagy színházjáró közönsége, hogy egy estén két házat tudjon betölteni és a bemutató sok olyan hibát mutatott, mely indokoltá teszi, ha a közönség a jövőben sem igen érdeklődik iránta. A darab maga meglehetősen alacsony nivóju, amit még fokozott a szerepek nem legszerencsésebb kiosztása is. Őszinte derűtlenség csak akkor volt, amikor Cselle és Táray Böske jeleneteket keresztül angolul beszéltek. Cselle legalább becsületesen halandzsázt. De szegény Táray Böske kinosan vergődött a lelkiismeretes betanult szöveggel és nagyszerű alföldi hangsúlyzással mondotta az angol dikcióját. Az ilyen szerepeket csak nagy rutinnal rendelkező színészekre szabad bízni, nem pedig tehetséges, de egészen kezdő aróra. A főszerepekben Miklóssy Margit és Forgács voltak, mint mindig, most is elsőrangúak. Mihályfi egy inas szerepében csinált nagyszerű alakítást. (G)

3.

Liliom (Molnár Ferenc darabjának a reprize a Magyar Színházban.)

Molnár Ferenc Liliomának, a pesti városliget különös zamatu naturalista-romantikájú mesejátékának volt a reprize vasárnap este a Magyar Színházban. Az előadás semmiképpen sem felelt meg a várakozásnak. A színészek szerepüket sem tanulták meg, a jelenetek kinos lassúsággal gördültek. Táray Lilioma nem adta a romlatlan és gyermekesen naív csibész illúzióját, cinikus, romlott esavargót játszott. Szabados Piroška (Juli) nem tudta megfogni az elpestiesedett, körhintára járó kis cselédleány hangját. Az előadás hangulatlanságát Tarnay Teréz Marikájának tökéletes alakítása enyhítette. Általában a kisebb szerepek személyesítői sikeresebben vitték a darabot. Miklóssy Margit, Oláh, Cselle, Mihályfi, Táray Böske és különösen Laczko Aranka jók voltak. (G)

Kolozsvár válogatottja megverte Nagyvárad válogatottját

A rettegett nagyvárad csapat fiaskója. Guga és Rosenberg rugták a gólokat. Incidens a mérkőzés után (Kolozsvár, május 7. Az Uj Kelet tudósítójától.) Kolozsvár válogatott csapata megcsinálta az idei fútbálszezon legnagyobb bravurját: Temesvár és Marosvásárhely válogatottjainak legyőzése után most legnagyobb ellenfelét, a nagyvárad válogatott csapatot verte meg. Hatzori vereség után, amelyet nem mindig megérdemelten mért Kolozsvárra a várad legjobb tizenegye, most sikerült revánst venni. A győzelem értékét csak emeli az a körülmény, hogy a váradiai saját pályájukon szenvedtek vereséget, noha a legoptimistább kolozsvári sportbarátok sem remélték volna Kolozsvár ilyen fölényes győzelmét.

A mérkőzés lefolyása

Tizezer főnyi közönség — közte többszáz kolozsvári sportember — nézte végig a két város válogatott mérkőzését. A pályára siető csapatokat nagy taps fogadta. Fényképezés, üdvözlőbeszéd, majd Zigre Miklós dr., a nagyvárad Comitatul Regional elnökének kezdőrangusa után kezdetét veszi a játék. A kolozsvári csapat nap és szél ellen játszik, de már az első percekben kitünik a kolozsváriak nyugodt, okos játéka. A féldő első részében sorozatos kolozsvári támadások, amelyeket Ströcknek sikerült elhárítani. A nagyszerűen összejátszó kolozsvári csapatok könnyen mennek keresztül a várad hálóján, de a kitűnő Székely-Barta háttérpár hiba nélkül működik. Közben a várad csapatok is átlátogatnak Kolozsvár tereire. Rónai-Micsinai-Ströck lövéseit Szatmári könnyen védi. A nagyvárad csapatok az ügy érdekében tulajdonoson igénybe veszik testi erejüket, de a kolozsvári védelem helytáll. Gól nélkül végződik a féldő. Kornerarány 1:1.

Minden erejét összeszedve kezdi a várad csapat a második féldőt. Egy időre le is szorítják a kolozsvári csapatot, anélkül azonban, hogy veszélyes helyzetet tudnának teremteni. Közben a kolozsvári csapat is támadásba fog, de a kapu és szerencse hűségese segítőtársai a várad kapusnak. Ekkor következik az utolsó negyedóra hatalmas finise, amely meghozta a kolozsváriak győzelmét.

A kolozsváriak kitartással küzdenek minden labdáért, minden párharcból, mely a labdáért folyt, ők kerülnek ki győztesként. A 33-ik percben Bornstein kicselezi az egész várad védelmet, a labdát Gugának adja. A várad védőjátékosok Gugára rontanak, de ő keresztül verkedik magát és nehéz helyzetből a kapu balsarkába gólt lö. Az eredmény felvillanyozza az egész csapatot. A halvesor pompásan támogatja az elemében levő csatársort és három perc múlva megszületik az újabb gól, amely megpecsételi a várad csapat vereségét. A jobbszélről jövő labdát Rosenberg a kifutó kapus feje fölött a hálóba emeli. (38-ik perc.) A gól után a várad csapat megadja magát sorsának és csak a szerencse menti meg az utolsó percekben a várad kaput még egy góltól. Végeredmény 2:0, kornerarány 4:1 Kolozsvár javára.

Szika bíró kitűnően látta el feladatát, bár a második féldőben (40-ik perc) Bornsteinnek egy hatalmas lövését, amely gólt eredményezett, offside címen nem ítélte meg.

A játékosokról

A győztes csapat minden egyes tagjáról csak a legnagyobb elismerés hangján szólhatunk. Az a feltétlen győzniakarás, lelkesedés, egymásért való küzdés, amely a csapat minden tagját áthatotta, a legnagyobb csodálatot váltotta ki. Szatmárinak most a lokálpatrióta várad publikum előtt volt alkalmja egynéhány csodás védésével nem mindennapi képességéről tanúságot tenni. A dr. Hirsch-Mann háttérpár sziklaszilárdan verte vissza az ellenfél minden támadását. Különösen dr. Hirsch excellált hatalmas felszabadító rugásaival. Jakobiról nem irhatunk nyilat. Most a várad publikum gyönyörködött csodás játékában. Braun jó volt. Leitner az első féldőben több-kisebb hibát követett el, de azután belejött és jól fogta a Rónai-Drescher-szárnyat. Barabás multheti gyengébb játéka után ismét jó volt, bár lövéseivel nem volt szerencséje. Néhányszor azonban gyönyörűen centerezett. Bornstein megmutatta, hogy technikában nem marad semmivel a híres várad belső csatá-

rok mögött, leleményesség dolgában pedig messze túl tesz rajtuk. Rakitovszkyt bűn lett volna kihagyni a csapatból, ideális középosztár volt. Guga határtalan ambícióval küzdött. Mindig ott volt a tűzben, nehéz helyzetből lött góljával pedig bebizonyította klasszisát. Rosenberg ismét villámgyors volt. Okosan cselezett, beadásai mindig sikerültek, sok nehéz percet szerzett a várad védelemnek. Góljánál csodásan nyugodt volt.

A várad csapat

A várad válogatott csapat általában nagy csalódást keltett. A híres belső trío: Rónay, Micsinai és Ströck alig tudott veszélyes helyzetet teremteni. Egyénileg legjobb volt Rónai köztük. Drescher rossz volt, a halvesorban Kinigli volt jó, Franz, Csillag, sehol sem volt. Barta, Székely nem okolható a vereségért. Ströck I. a kapott gólokat nem védhette, Zsiga szürkén dolgozott.

Ezzel a nagyjelentőségű győzelemmel a kolozsváriak elismeréssé változtatták az önérejükben tudatos nagyváradiai fölényeskedő mosolyát. És ha ezután az illetékes kolozsvári faktorok, okulva a nagyszerű eredményeken, programjukba veszik a belátás és együttműködés politikáját, van okunk hinni és remélni, hogy Kolozsvár labdarugósportja az ország első helyén fog állani, amire minden rátermettsége, képessége és hivatottsága megvan.

A válogatott mérkőzés után a győztes csapatot óriási tömeg lelkes éljenzése kísérte vissza a városba. Ez alkalommal kinos incidens zavarta meg az örömtias kolozsvári vendégek menetét. Néhányan ugyanis a diadal felett érzett extázisukban kifogták a játékosok kocsijából a lovakat és úgy vitték a játékosokat szállodájukig. Ez a nem mindennapi esemény méltó feltűnést keltett. A mérkőzésből hazatérő több ezer főnyi közönség is csatlakozott a tüntetéshez. Nagy meglepetés érte azután a játékosokat, amikor a szállóhoz érve egy kapitány várta őket és Morár dr., a kolozsvári válogatott csapat kapitánya után érdeklődött. Morár dr.-t a kapitány, mint a barátságos tüntetés „okozóját”, a statáriumrendeletre való hivatkozással előállította a ténnyel szembe, ahonnan azonban, mivel a félreértés kiderült, nyomban elengedték.

Eredeti gyári
árak!Eredeti gyári
árak!

1485

„HELIOS“

kötött-szövött árugyár lerakata
Cluj, Piața Unirii
(Fötér)

7.

Óriási választék kötött és szövött
árugyár, harisnyák és keztyűkben!

ARTES

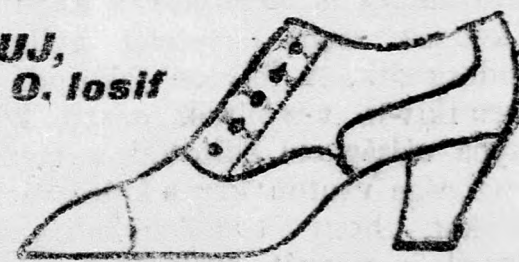
szövművészeti műhely, Cluj
Strada Regala (Majális-u.) 33.

Készíti a legkényesebb igényeket is kielégítő
perzsa és szmyrna szőnyeget
Vállalja az összes keleti technikájú szőnyegek
szakszerű javítását. 1540

RÓTH cipész

CLUJ,
Str. St. O. Iosif

volt
Szép-
utca

Központi Szálloda

nyári kerthelyisége (Bánffy-palota) megnyílt. Változatos villásreggeli. Minden vasárnap d. e. 10 órától

katonazene hangverseny!

Az Uj Kelet az
napilapja
Az Uj Kelet cik
jelölésére
Előfizetési árak
félre 2
Felelős szerkesztő

Az U

Négyszög
után az Uj Kelet
kifejtéséhez,
szánta: az
lett. Felmaga
sorát a zsidó
érdekeinek ve
Jóleső érzése
erdélyi zsidó
amelyet szám
lemben az Uj
árnyalatra va
a saját lapjár
ette küzd é
eszméért.

Az Uj Kelet
Altruista célo
ságot és soha
tok, mint a
ppen ezért a
fel anyagi lét
sem hatalmi
hat tehát se
szubvencióra.

Az utóbbi
nyersanyagok
előállításai kö
hogy egy-egy
önköltséget s
további meg
nem vagyunk
emelni, amin
szükségessé te
táborunkra es
hárítani, ame
koldni nem
rekszünk, ho
lésért lapun
nagyobb terje
szám további
kívül a hét n
nagyobb olda

A kény
kezdve az Uj
ten fölemelju
kezők:

Egy hó
Negyed
Félre
Egész é

Egyes példán
is 3 lei.

Hisszük
ják a kény
még nagyobb
az egyetemes
len napilapja

— A k
Vasárnap fe
ipartestületi
Andrásovsky
tása után kin
hatósági bizto
gyűlés megtar
sét be kell t
rövid tanács
hogy a válas
tósági biztosn
mazása a gy
óvás jogával
megválasztott
ményét éjjel
mény a követ
Alelnök: Bla
Márton bádog
elő, Demény
mester. Rená
ká-pitos, Kin

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánági zsidóság napilapja.

Az Uj Kelet cikkeinek uttanyomását csak a forrás megjelölésével cagedjuk meg.

Előfizetési árak: Egy hónapra 45 lei, negyedévre 130 lei, félévre 240 lei, egész évre 450 lei.

Felelős szerkesztő: Marton Ernő dr.

Az Uj Kelet olvasóíthos

Négyéves küzdő és felvilágosító munka után az Uj Kelet elérkezett programjának ama kifejtéséhez, amelyre a parancsoló élet és a sors szánta: az egyetemes erdélyi zsidóság lapja lett. Felmagasodva a pártérdekeken, minden sorát a zsidóság egységes, nagy céljainak és érdekeinek védelmére küldi harcos küzdelembe. Jóléso érzéssel látjuk, hogy a helyzetére eszmélő erdélyi zsidóság felismerte a nagy értéket, amelyet számára a jogaiért folytatott küzdelemben az Uj Kelet jelent és ma már pártáryalatra való tekintet nélkül, minden zsidó a saját lapjának tekinti az Uj Keletet, amely érette küzd és a mindnyájunknak közös, nagy eszméért.

Az Uj Kelet nem magánvállalkozás. Altruista célokkal indítottuk utjára ezt az újságot és sohasem vezették ridég üzleti szempontok, mint más lapvállalatokat. Az Uj Kelet éppen ezért csakis olvasóinak táborára építheti fel anyagi létét. Nem áll sem magánérdekeltség, sem hatalmi párt szolgálatában. Nem számít-hat tehát sem kívülről jövő támogatásra, sem szubvencióra.

Az utóbbi hónapokban a munkabérek és nyersanyagok állandó drágulása miatt a lap előállításai költségei oly mértékben emelkedtek, hogy egy-egy példány előállításai díja még az onkoltséget sem fedezi. Hogy az Uj Kelet további megjelenését biztosíthassuk, kénytelenek vagyunk a lap árát olyan arányban fel-emelni, amint azt a drágulás elkerülhetetlenül szükségessé teszi. Hűség és áldozatkész olvasótáborunkra csak azt a különbözetet fogjuk át-bíráni, amelynek fedezéséről másképp gondoskodni nem tudnak. Ezzel szemben odátörékszünk, hogy olvasóinkat a mérsékelt eme-lésért lapunk gazdagabb hiranyagával és nagyobb terjedelmével kárpótoljuk. A szombati szám továbbra is legalább 12 oldal lesz, ezen-kívül a hét más napján is a lehetőség szerint nagyobb oldalszámú lapot fogunk adni.

A kényszerítő okok miatt május 15-étől kezdve az Uj Kelet előfizetési árát mérsékelt-en fölemeljük. Az új előfizetési árak a követ-kezők:

Egy óra	60 Lei
Negyedévre	170 "
Félévre	320 "
Egész évre	620 "

Egyes példány ára pályaudvaron és vidéken is 3 lei.

Hisszük, hogy olvasóink méltányolni fog-ják a kényszerdiktálta elhatározásunkat és még nagyobb lelkesedéssel fogják felkarolni az egyetemes erdélyi és bánági zsidóság egyet-len napilapjának ügyét.

Az Uj Kelet kiadóhivatala

A kolozsvári ipartestület választása.

Vasárnap fejezték be a mult héten félbeszkadt ipartestületi közgyűlést. A közgyűlés, amelyet Andrásovsky Danó nyitott meg, röviddel megnyi-tása után kínos incidens színhelye volt. Az ipar-hatósági biztos ugyanis kijelentette, hogy a köz-gyűlés megtartását, illetve a választások megejté-sét be kell tiltania. Az ipartestület eljárásága rövid tanácskozássra vonult vissza és elhatározta, hogy a választást lefolytatja, minthogy az iparha-tósági biztosnak nem lehet törvényeszerű felhatal-mazása a gyűlés megakadályozására, legfeljebb az óvás jogával élhet. Ezután napirendre tértek és megválasztották az előljároságot. A választás ered-ményét éjjel félegy órakor hirdették ki. Az ered-mény a következő: **Elnök** Réthy Károly mézáros. **Alelnök**: Blaga Emil rez- és harangöntő, Schwartz Márton bádogos. **Számvevők**: Lakos Dezső tiszvi-elő, Demény Andor építőmester, Cseh József ácsmester. **Rendes előljárosági tagok**: Klein Samu kárpitos, Kirkósa Gyula mézáros, Fodor Antal

Lezuhant egy luxusrepülőgép Budapesten

Egy halott és több súlyos sebesült. Csopel fölött történt a katasztrófa

(Budapest, május 7. Az Uj Kelet tudósítójától.) Vasárnap délelőtt az „Aero Express“ egyik luxusgépe négy utassal lezuhant. A gépben ülő Mandl korcskötő szenvedett, felesége, két fia és menyé lábukat törték.

A szerencsétlenség miatt megindított nyomozás a részleteket még nem tudta kideríteni. Csepel-sziget felett állítólag a gép erős szélrohamba került és Barczay István volt fragethadnagyok, aki a gépet vezette, úgy látszik a földtől való kis távolság miatt, nem volt ideje parírozni s így a repülőgép orrával a Felyam és Tengerhajózási Társaság szerelőállomására zuhant le. A propeller

pozdonjává tört, a gép orra félméternyire befeluródott a kavicsba. A gép aluminium teste, az ajtók és ablakok, valamint a belső berendezés darabokra tört. A négy eszméletlen embert a kimentő mentők szanatóriumba vitték.

A kórházban fekvő pilóta elmondotta, hogy a szélrohamban veszedelemes helyzetbe kerültek, ő megkísérelte, hogy simán leereszkedjenek, de alig egy pillanat alatt érezte, hogy a gép zuhanni kezd.

A katasztrófa ügyében megindult nyomozás még nem állapította meg, hogy a szerencsétlenségért kit terhel a felelősség.

fodrász, Fazakas József kovács, Lőrinczy István kéményseprő, Adorján János szobafestő, Schneider György kárpitos, Knauer József lakatos, Jánosi János kerekas, Andrásovsky Danó timár, Abraham Mór bádogos, Bajkai Sándor asztalos, Kistaludj Árpád könyvkötő, Jakner József cipész, Adorján Béla szobafestő, Farkas János csizmadia, Schwartz Mihály kovács, Ifj. Jakab Lajos asztalos, Babos Károly cipész, Hegedűs Sándor fodrász, Székely József csizmadia, Petrikás Aurél szabó, Potora Tamás cipész, Pop Pompei csizmadia, Szeszák József kocsigyártó, Guráth Béla sütő, Onofrai István ácsmester, Fosztó József asztalos, Károlyi Sándor cukrász, Farkas József szabó, Grünwald Jakab bádogos, Albert József szobafestő, Lengyel Károly cipész, Ratin Juon ékszerész, Nusbaum Mihály cipész, Tarziu Teodor fodrász. **Póttagok**: Loor József kőműves, Knöpfler Alber sütő, Cismas Alexandru szabó, Mússa Gyula fodrász, Duca Juon, Székely József csizmadia, Balogh József mézáros, Török Árpád mézáros, Stiller János csizmadia, Biris Luca cipész, Rosenfeld Armin bádogos, Major Theodor szerelő.

— Az egységes választott bírósági szervezet. Megirtuk, hogy dr. Fóris Lajos szervezeti szabályzatot dolgozott ki az egységes választott bírósági eljárásról, amelyet szombaton este vitattak meg a Sfatul tanácstermében az összes erdélyi munkáltatók-öközetek képviselői. Jelen voltak a nagyiparosok, a fások, az építőiparosok, a gabona-, a likör- és szeszszindikátusok megbízottjai és a Bányászövetség képviselői. A értekezleten Weiss Sándor dr. elnökelt, a választott bírósági szervezetről dr. Fóris tartott előadást. A megjelentek szükségesnek látták, hogy az ügynek nagy propa-gandát csináljanak és hogy az egyes szakmák külön is foglalkozzanak a kérdéssel és mindenüvé hívják meg a választott bírósági szervezet javasla-tának szerzőjét. Ha a munkaadók egységesen határoztak a szervezettel lényegére vonatkozólag, akkor sor kerül a végleges szövegezésre és a gyakorlati kivitelre.

— Megalakítják az Erdélyi és Bánati Asztalosok és Butorgyárosok Egyesületét. Az Erdélyi és Bánati Gyáriparos és Munkaadók Szövetsége központja Aradra országreszi értekezletre hívta az erdélyi és bánati asztalos- és butorgyáros szervezeteket, szakosztályokat és vállalatokat. Az értekezletet május 22-én tartják az aradi ipartestület tanácstermében. Az értekezlet tárgysorozata: az egységes szervezet szükségése, amelyet Rákóczi-Filep nagybányai butorgyáros ismertet. Az egy-séges szervezet alapszabálytervezetét dr. Böszörményi Sándor, a munkaadók központi főtít-kára, a magánjogi szerződés tervezetét Blum Bernát igazgató, az egységes munkaszerződés terve-zetét pedig dr. Vajda Iván és Dupák József szervezeti vezetők terjesztik be. Minthogy a kolozsvári előkészítő ülés után ez az aradi értekezlet egyttal alakuló ülése lesz az Erdélyi és Bánati Asztalosok és Butorgyárosok Egyesületének, nyil-vánvaló, hogy nagy érdeklődés fog megnyilvánulni az értekezlet iránt.

— Kenyériség fenyegeti Kolozsvárt. A rég vajudó kenyér- és husprobléma még mindig nem jutott megoldáshoz. A malmosok és a pékek küldöttsége ma megjelent a prefektúrán Stefanescu delegált prefektus előtt és közölte, hogy néhány nap mulva nem lesz sem liszt sem kenyér Kolozsváron. Ennek oka főrészt az, hogy a gabonabevá-sárlási területeken a rekvirálási rendelet folytán a gabonáarak olyan magasak, hogy a beszerzés a malmok számára teljesen lehetetlenné válik, miután a gabonát nem bocsátják eladásra maximális áron.

Kolozsváron egyedül a Molnár és Pinter malom-cégek van gabonája, ez a malom viszont most viz-hiány miatt nem tud örölni. A küldöttség kérte a prefektust, hogy sürgősen intézkedjék, mielőtt még a helyzet komolyabb fordulatot venne. Ugyancsak küldöttségileg jelentek meg a prefektus előtt a mé-zárosok megbízottai is és kérték a husárrakra vonat-kozó belügyminiszteri rendelet életbeléptetését. A mult héten a belügyminisztériumból ugyanis leirat érkezett, amely elrendeli, hogy a hus árát az elő-állat árának arányában állapítsák meg. Ez az egy mód van arra, hogy a husellátást biztosíthassák, mert másképpen a mézárosok nem tudják a maxi-mális áron piacra vinni a megfelelő husmennyi-séget. A prefektus a mézárosoknak kijelentette, hogy most elutazik Bukarestbe és visszaérkezése után azonnal intézkedni fog a husiaség megszünte-tése érdekében is.

— Házasság. Kósn Bertuska Marotlaka és Milgram Ernő Olaj jegyesek. (Mindén külön értesítés helyett.)

Hirsch Annuskát eljegyezte Blau Lázár Ditró. (Mindén külön értesítés helyett.)

Izsák Béla Kolozsvárról eljegyezte Mendel Rózsikát. (Mindén külön értesítés helyett.)

— Nagyváradon eltörölték a kávéházi maximális árakat. Nagyváradról jelentik: A ká-vésok hosszas intervenciója után a prefektus meg-szüntette a kávéházi maximális árakat. Ezután csak a fahérvé, kifli és kenyér árát fogják maximálni.

— Országos háziállatkiállítás. Románoknak egyik leghamosabb egyesülete, az apró háziállatok tenyésztésével foglalkozó „Fauna“, amelynek köz-pontja Kolozsváron van, május 10-án délután 5 órakor a Zajzon-féle ötterekben országos közgyű-lést tart. A közgyűlésen valószínűleg meg fog je-lenni Goga Octavián volt miniszter is, az egyesület elnöke. A közgyűlésen minden háziállatot, baromfit tenyésző gazdát szívesen látnak. A vezetőség el-járt a prefektusnál és polgármesternél egy ötholdas terület átadása érdekében. Ezen a területen a Fauna mintatenyészdét akar felállítani. Az egyesület egy-ttall interveniált aziránt, hogy a Fauna igazolt tagjai szárnyasok exportálásánál kedvezményeket kapjanak. Szeptember havában az egyesület orszá-gos kiállítást rendez, amelyre meghívják a külföldi államok hasonló egyesületeit is.

— Rendőri hírek. Székely Sándorné beje-lentette a rendőrségen, hogy gabonarakarából 3000 lejt érő gabonát elloptak. A rendőrség a tettest Fleck György személyében elfogta. — Özv. Kántor Gézáné feljelentést tett a rendőrségen ismeretlen tettések ellen, akik 5000 lejt érő élelmi-szert loptak el tőle. — Nikótics Ödön magánhiva-talnok szobát bérelt Sárossy Pálnál. Tegnap Sá-rossy eltávozott hazulról, este amikor hazatért, la-kását teljesen kifosztva találta és Nikótics nem volt sehol. A rendőrség Nikóticsot, mert valószí-nűleg ő fosztotta ki házigazdáját, most keresi. — T. Fülöp és a fia vasárnap az egyik Ferencz Jó-zsef-uti kocsmában mulattak. Innan kimentek az utcára, ahol a járőreket inzultálták. Egy rend-őri őrzárak vetet végett a garázdálkodásnak. A rendőrség eljárást indított ellenük.

* Bürger-gyarak Tg.-Mures vegyészeti osztálya szállit minden mennyiségben terpentint és ásványolajmentes carboneumot.

* Tapéták a legmodernebb és művészi kivi-telben, bársony, selyem és legszebb mintákban kaphatók a Friedmann-féle könyvkereskedésben Kolozsvárt, Fötér 26. Szobák és lakások tapéta-zását vállalom. Minták vételkötelezettség nélkü megtekinthetők.

Közgazdaság

Mircea tanár Kolozsváron. Kedden, május nyolcadikán érkezik Kolozsvárra Mircea tanár, az UGIR igazgatója, aki erdélyi ipari körökkel felveszi az érintkezést és megbeszéléseket folytat a munkások képviselőivel a bukaresti ipari kongresszuson való részvételről.

Marosvásárhely lisztellátása. Marosvásárhelyről jelenti tudósítónk: Muresan Septimiu vezérinspektor, aki a prefektust helyettesíti, bizalmas megbeszélésére hívta meg a marosvásárhelyi és környéki nagymalmosokat, valamint a város és a katonaság megbízottait, hogy a liszt szükségletet közösen állapítsák meg és annak az új termésig leendő ellátását biztosítsák. Az értekezleten megállapították, hogy körülbelül 150 vagon gabona szükséges a város ellátására. A prefektusnak azt a kérését, hogy a molnárok kötelezzék magukat maximális áron átengedni a szükséges lisztet, teljesítették és megállapodtak abban, hogy kenyérlisztet 5-50, a nulláslisztet pedig 7-10 árban fogják kiszolgáltatni a katonaság részére. Az értekezleten a malmosok részéről részt vettek Büchler Arthur, a Büchler és Társa malom tulajdonosa, az Erdélyi malom Rt. képviselőjében Szántó Jakab igazgató és a Fa- és Malomipar Rt. képviselőjében Izsák Elemér igazgató, valamint Szászrégenből a Schwarz Mendel és a Hügel malom tulajdonosai.

Az Erdélyrészi Faegyesület értekezlete. Szombaton este az Erdélyrészi Faegyesület választmányi ülést tartott, amelyben a választott bírósági új eljárás elvi részét vitatták. Szó volt a CFR-nek arról az újabb intézkedéséről, amely szerint a Magyarországból Románia területére befutott kocsiért nem kér a felektől taksákat mint eddig, hanem ezeket a díjakat a fuvartarifába számolják be. A gyakorlat eddig ugyanis az volt, hogy az országba való belépés napjától kezdve a kocsi megrakásáig naponta 100 lej vagondíjat fizettek. Megszüntették az aradi üzletvezetőségnek azt a próbaképpen történt adminisztrációs eljárását, hogy a díjakat francia frankban fizették. A bukaresti vezérigazgatóság belátván ennek az intézkedésnek célszerűtlenségét, az Erdélyrészi Faegyesület intervenciójára május 1-től a frankban való fizetést elejtette. Az iparvágányok használati díjait is felemelték, ugyancsak a kocsi kiállítási díjakat is. Ebben az ügyben a kamarában május 8-án délután 5 órakor tartanak a fások értekezletét. A CFR tűzifaellátása kérdésében Bukarestben fog értekezni a faegyesület, amely Fésüs Györgyöt, Mairovics Mártont, Eichner Sándort (Nagyvárad), Rosenthal (Szatmár), Ruig Oszkárt (Marosvásárhely), Miklós Józsefet (Brassó) és Bilitz Sándort (Temesvár) delegálta Bukarestbe.

A szesztermelők fuclója. Az erdélyi ipari és mezőgazdasági szesztermelők ma délután 4 órakor értekezletre ültek össze a kolozsvári kereskedelmi és iparkamara tanácsstermébe a Nagyiparosok és Munkaadók Szövetsége választmányi ülést tart. Ezen az ülésen előkészítik a május tizenharmadiki UGIR ülést, illetve annak keretében ismertetni fogják az állami beavatkozásról, a munkügyi törvénykönyvről, a termelőenergiák kérdéseiről, az iparfejlesztési politikáról, a szállítási és vámügyről előkészített javaslatokat. Megvitatják továbbá a villanytelep kibővítését célzó városi kényszerkölcsönt, a közvetli- és vámtarifá tervezetét és az egységes választott bírósági szervezet kiépítésére vonatkozó javaslatokat.

A Nagyiparosok és Munkaadók Szövetsége választmányi ülése. Május nyolcadikán délután három órakor a kolozsvári kereskedelmi és iparkamara tanácsstermébe a Nagyiparosok és Munkaadók Szövetsége választmányi ülést tart. Ezen az ülésen előkészítik a május tizenharmadiki UGIR ülést, illetve annak keretében ismertetni fogják az állami beavatkozásról, a munkügyi törvénykönyvről, a termelőenergiák kérdéseiről, az iparfejlesztési politikáról, a szállítási és vámügyről előkészített javaslatokat. Megvitatják továbbá a villanytelep kibővítését célzó városi kényszerkölcsönt, a közvetli- és vámtarifá tervezetét és az egységes választott bírósági szervezet kiépítésére vonatkozó javaslatokat.

Változások a Foresta vezetésében. Marosvásárhelyről jelenti: A Foresta S. A. romániai nagy facég vezetésében újabb személyi változások történtek, amennyiben Sipos Marcel, aki eddig a szászrégeni központhoz tartozó körzet igazgatója volt, ezentúl mint a Foresta vezérigazgatója fogja vezetni az ügyeket. De egyéb üzemi változásokra is közeli kilátás van, mert értesüléseink szerint a Grödel-csoport és mások kaptak opciót.

A Malomszövetség nem osztja fel kolozsvári irodáját. Az utóbbi napokban az a hír terjedt el, — aminek a közgazdasági sajtó is hitelt adott, — hogy a Malomszövetség kolozsvári irodája likvidál. Minthogy a Malomszövetség az erdélyi és bánáti lisztellátásnak egyik fontos szerve, kérdést intéztünk a szövetségnél a hír valódiságára vonatkozólag. Itt ezt a hírt kategórikusan cáfolják. A szövetség pénteken igazgatósági ülést tartott, amelyen ez a kérdés szóba sem került. Minthogy a kormány az új termésrendelettel kapcsolatban a szövetségnek fontos szerepet szánt, bizonyos, hogy a híresztelések alaptalanok és az iroda továbbra is zavartalanul működni fog.

A mai valutapiac

A nyugati devizák lanygulása. Javul a dinár

(Kolozsvár, május 7. Az Uj Kelet tudósítójától.) A nyugati devizák lanygulása még ma is tart. Svájci frankot már 38-15-ért lehet kapni, bár a lejnek 7-es párisi kurzusa mellett 38-50 felel meg a paritásnak.

A font sterling is jóval a paritáson alatt áll. 972-ért lehet kapni, 987 felel meg a paritásnak.

A dinár a mai zürichi nyitásnál is javult 3 pontot, belföldön 221.

A márka és a magyar korona egyelőre stabilizálódtak, a forgalom azonban most is nagyon csekély.

Irányzat: A nyugati devizákban további lanygulás várható.

Május 7-én 100 lejért fizettek Kolozsvárt:

3300—3520 magyar koronát,
18500—18580 német márkát,
0-46—0-46 $\frac{1}{2}$ dollárt,
33400—33700 osztrák koronát,
9-13—9-14 olasz lírát,
7-08—7-09 francia frankot,
2-66—2-67 svájci frankot.

Valutapiac május 7-én:

Bukarest. Devizák: Páris 1405, London 972, Newyork 210, Róma 1030, Zürich 3830, Prága 630, Bécs 30-25, Budapest 4—, Berlin 63.

Bukarest. Valuták: Márka 88—90, leva 150—155, török lira 140—145, font sterling 975—980, francia frank 1400—1410, svájci frank 38-50—38-60, lira 1010—1020, drachma 260—270, dinár 205—210, dollár 210 $\frac{1}{2}$ —212, napoleon 770—780, osztrák korona 30—30 $\frac{1}{2}$, magyar korona 330—350, cseh korona 610—615, lengyel márka 50 $\frac{1}{2}$ —52.

Zürich. Nyitás—Zárlat: Berlin 162 $\frac{1}{2}$ —150, Newyork 554—554, London 2560—2563, Páris 3695—3680, Milano 2702 $\frac{1}{2}$ —2700, Prága 1642 $\frac{1}{2}$ —1642 $\frac{1}{2}$, Budapest 10 $\frac{1}{2}$ —10 $\frac{1}{2}$, Belgrád 585—585, Bukarest —, Varsó 112 $\frac{1}{2}$ —115, Bécs 78—78, Bécs lebélyezett 78—78.

Berlin. Nyitás: Róma 1760, London 166000, Newyork 35750, Páris 2385, Zürich 6462, Prága 1050.

A budapesti devizaközpont hivatalos árfolyamai: Márka 16—18, francia frank 353—363, osztrák korona 740—770, szokol 154—161.

Budapesti értéktőzsde. Nyitás: Salgó 145000, Róma 27000, Államvasut 106500, Készén 345000, Olajipar 18000, Ganz-Danubius 2450000.

Cukorka és csokoládé raktár

Lusztig és Kerschbacher
Calcea Regele Ferdinand 31. sz.
Szállítunk postán,
utánvét mellett. 1439

SPORT

Ausztria 1:0 arányban győzött Magyarország ellen. Bécsből jelenti: Bécsben az osztrák-magyar mérkőzés, mint előrelátható volt, a négy tartalékkal játszó magyar csapat vereségével végződött. Eredmény 1:0. A gólt Schwatoschek lőtte.

Az Universitatea birkózóversenyének eredményei. Légsúly 1. Ördög (Kinizsi). Pehelysúly 1. Mannsberger (Törekvés). Könnyűsúly 1. Tusz (Vulcan). Közép (A) 1. Földéak (Kadima). Közép (B) 1. Privalosek (Vulcan). Dr. Hodor viszszalépett. Nehézsúly 1. Muresan (Universitatea). A szépen sikerült verseny nagy érdeklődés mellett a késő esti órákban ért véget.

SZÍNHÁZ - MŰVÉSZET

Heti műsor

Kedd: Traviata. (Sándor Erzsé kamaraénekesné vendégjátéka. Premierbólet 50 szám. Felemelt helyárrakkal. Előadás kezdetén a szótérre vezető ajtókat bezárják. Sorozatszám 380.)

Szerda: Liliom, egy csirkefogó élete és halála. (Rendes helyárrakkal. Napi bólet 128 szám B. Sorozatszám 381.)

Csütörtök d. u. 3 órakor: Tatárjárás. (Olcsó helyárrakkal. Sorozatszám 382.)

Csütörtök este fél 8 órakor: Bajazzok. (Burián Károly Aca de Barbu vendégjátékával. Bóletműsorban. Felemelt helyárrakkal. Előtte: Marsall. Sorozatszám 383.)

A színházi iroda hírei.

Sándor Erzsé, Aca de Barbu és Burián.

A magyar színház heti műsorán három nagyszerű név olvasható: Sándor Erzsé, aki kedden a Traviatában, szombaton pedig a Hoffmann meséiben fog fellépni, Burián Károly, aki csütörtökön este a Bajazzókban fog fellépni és Aca de Barbu, aki Nedda szerepét fogja énekelni.

A Suhanc. A legdivatosabb operettpremier sem kelthet olyan érdeklődést, aminőt a Suhanc reprise váltott ki. A Konti József híres operettje a maga idejében népszerűbb volt minden műsoradarbnál. Teljesen új szereposztásban fogják pénteken este bemutatni. Somogyi Emmi, Neményi Lili, Falk Rózsi, Nagy Gyula, Leóvey, Virág, Réthely fogják a főszerepeket játszani. Vasárnap este másodszor adják a Suhancot.

Három délutáni előadás. A magyar színház műsorán ezen a héten három délutáni előadás szerepel. Mind a három előadást olcsó helyárrakkal tartják meg. Csütörtökön a Tatárjárást, szombaton a 150-ik előadása felő haladó János vitét és vasárnap délután a Mágus Miskát adják. Mind a három délutáni előadásra meg lehet már most váltani a jegyeket.

Fenevad és az Ur szölleje éjjel. Szombaton éjjel 11 órai kezdettel harmadszor fogják előadni a világhírű Ur szöllejét. Vasárnap éjjel fél 11 órai kezdettel a Fenevad kerül színpadra.

A mozgó műsora:

Az Egyetem mozgóinak két hatalmas ujdonsága lesz: Az eltűnt ház, amely szerdán és csütörtökön kerül színpadra, Borzalmas gyilkosság a varietében, amely pénteken és szombaton kerül bemutatásra és egy érdekes cirkuszdráma.

Az Urániában kedden és szerdán utoljára látható a félelmetesen izgalmas dráma, amelynek címe A borzalmak háza. Csütörtökön és pénteken a lelkesen szépség fog színpadra kerülni. Szombaton és vasárnap cirkusz-dráma van műsorra tűzve, Fellah, az elhagyott gyermek.

Az Appolóban minden napra más-más filmet hirdetnek. Szerdán Az India virága misztikus ujdonságot, csütörtökön A lángész és könnyelműséget, pénteken A Monroe kapitány szerelmi történetét, szombaton pedig A cigány szerelem erkölcs drámát.

Mégis csak CZINK fest, tisztit vegyileg legszebben, legolcsóbban Cluj

TUNGSRAM A legjobb villanykörte! Mindenütt kapható!

1452

FE
VÁ
CI

CASSA DE EC

Saját tőke
24,000,000

Csikszreda,
vásárhely, Ma
reda, Sepa

Devizaengedé
cára átutalás
Kiallitt az

Kétföldi értél
vác

Foglalkozik a
rékbtéteket
nékül fizet
folyószámlára
vállal.

GARDI és

lényképszeti

Cluj-Kolozsvá

(v. Bartha Mi

utánvét mel

Winkler M

Cluj, Plata

Tel. 12-90. A

Libraria

CLO

L. 600—

350—

500—

150—

160—

50—

30—

30—

LIBRARY

LIBRARY

LIBRARY

LIBRARY

LIBRARY

LIBRARY

LIBRARY

LIBRARY

LIBRARY

LIBRARY

LIBRARY

LIBRARY

1452

FEHÉR VÁSZN CIPŐK

BATA

SZÜRKE VÁSZN CIPŐK

Cluj, Fötér 9. érkeztek

CASSA DE ECONOMIE

AGRAR

TAKARÉKPÉNZTÁR
TÁRGU-MUREŞ

Saját tőke
24.000.000 lei.

FIÓKINTÉZETEI:

Ciklozreda, Gyergyószentmiklós, Parajd, Kézdivásárhely, Marosludas, Nagyenyed, Nyárszárdreda, Sepsiszentgyörgy, Székelykeresztúr, Székelyudvarhely.

Devizaengedély alapján a külföld minden piacára átutalásokat a legfutányosabban eszközöl. Kiállít az összes világplacokra csekket és hitelleveletet.

Külföldi értékre szóló csekkjeit fizetés végett a vámhivatalok is elfogadják.

Foglalkozik a bankéslet minden ágával. Takarékpénztéket előnyösen kamatoztat és felmondás nélkül fizet vissza. Kölcsönöket nyújt váltóra és folyószámlára. Nagyonbbszabású finanszírozásokat vállal. 5547

GARDI és TÁRSA

lényképészeti műtermei
Cluj-Kolozsvár, str. Saguna
(v. Bartha Miklós-utca) 13

Portrék,
gyermekleírások,
nagyítások

Winkler Mór szalámigyára

Cluj, Piata M. Viteazul (Széchenyi-tér) 39 sz.
Tel. 12-90. Árjegyzék és kivánatra ingyen

Libraria „Safruth“ ספרים האנדרלונט
CLUJ, Str. St. O. Josif Nr. 1.

- L. 600 — חומש עם מים פורושם ה' כרכים
- 350 — חומש ביה עץ
- 500 — חק לישראל תוצרת חלב וזית
- 150 — בית הבחירה (המארח) על מס יבמות
- 160 — קצרת התלמוד: דר' הייסטשערטאומסן
- 50 — עץ אבות על פרק אבות עם פי
- 30 — נחמד של ה' יעקב עמרון זצ"ל
- 30 — תקן ליל שבועות וזמר
- 30 — מס' שבועות פראמבאנד

מיום אונד פערדאניע ערהאלטען גראססען דאמסטן דאמסטן
קויפע אללערליי אלטע ספרים
צו זענד דאזע פרייע.

Centrifugal

és egyéb szivattyukat, villanymotorokat, pálinkafőző rézüstókat, gazdasági gépeket, benzínmotorokat raktárról azonnal szállít az

INDUSTRIA

5529
Kereskedelmi és Ipari R.-T. Timisoara (Temesvár) strada I. C. Bratianu (v. Uri-utca) 3. Sürgöncim industria

Irodaberendezések

Kopenetz géplizemű asztalosműhelyében olcsón szerezhetők be

Cluj, Honvéd-utca 92

Tisztít, frissít, felüdít,
Szeplőt tüntet, bőrt puhít
Az arcbőrt megfehéríti

Kaiser-Borax

a valódi.

1488

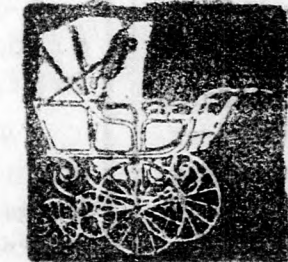
Zsák, Ponyva

Vétel! 1424 Eladás!
Kölcsönintézet javítóműhely
saját cégjelzésű berendezéssel
Timisoara, II. Piata Traian 2. Sürgöncim: Albala
Timisoara-Fabrica. Interurban telefon: 60 sz.

10.000 zsák márványgolyó

érkezett 1858
Eisenstädter Pál és Tsa
cégek Cluj, str. Regina Maria
(Deák F.-u.) 13. Gumi labda,
gyermekkosci, nürnbergi és galanterie
cikkek nagyban is állandóan kaphatók.

SPECIÁLIS

BABY HÁZ

Női fehérneműk

„Hercules”

Cluj, str. Iuliu Maniu (Szentegyház-u.) 8
Kerestelő készletek és aján-
dékok! Teljes baby-kelen-
gyék 850 leitől feljebb! Sport
kocsik 420 leitől feljebb!

Korzókoscsik gyári lerakata

Teljes Tetra-felszerelés!

Baby glacc-cipők: 35 lei.
Női és gyermek harisnyák
dus raktára. Saját készítmé-
nyű női és baby kolonyók
:: Igen szolid árakban. ::
Gépihímezést vállalunk!

Gyermekkoscsijegyzék 2 lei(bélyeg) ellenében

Kötött, szövött és norinbergi áruk nagy-keres-
kedése Oradea-Mare - Nagyvárad, Nagypiac-tér,

Schönberger, Splitz & Co.

Modern üvegesiszolda és tükönáruggár

PÉCHY ÉS TÁRSA

ORADEA-MARE (NAGYVÁRAD),
STR. SAGUNA (KAPUCINUS-U.) 20

Készíti a legjobb tüköröket és butor-
üvegeket minden méretben és
Ujrafoncsorozás
mennyiségben! Kérjen árajánlatot

an Cluj

illanykorta
kapható!

BERSON
GUMMI SAROK
ÉS GUMMITALP
a legjobb anyagból
MINOSEGI MARKA

APPROHIRTETÉSEK

Approhírtetések egyszeri közlési díja szavanként 1.50 lei. Vastagabb betűvel szedett szavak 2.50 lei. Legkisebb approhírtetés díja - 10 szóig - 15 lei. Jellegű hirdetésre semminemű felvilágosítást nem adunk. A beérkező ajánlatok helyi hirdetésnek a kiadóhivatalban vehetők át, vidékiek a kívánt címre továbbíthatnak. Erre a célra a hirdetési díjon kívül 2 lei 60 bani bélyegköltőség fizetendő.

Borbercki fürdőhelyen **אשר** vendéglőt nyitok. Kleinné.

Köser libaszir kapható a husosarnokban Winklernél. Házi jég-szekrény eladó. Rudolf-ut 54. Winklernél. 5551

Eladó egy 9x12 Goerz F. 6.8-as fényerősségi fényképezőgép 5 kazettával, állvánnyal stb. Kolár, Piata Cuza Voda 12. 5553

14 éves gyakorlattal bíró helybeli pénzügyeset főkönyvelője délutáni v. esti órákban vállal könyvelési munkákat. Cím a kiadóhivatalban. 5537

Elsőrangú atazó textil szakmából Erdélyben jól bevezetve állandó alkalmazásra magas jövedelemmel azonnalra felvétetik helyi nagyvállalatnál. Referenciákkal és pontos címmel ellátott ajánlatokat „Jó posíció” jellegre a kiadó továbbít.

Cipőfelsőrész készítő segéd, nő vagy férfi azonnali belépésre kerestetik. Rosenberg, Naszód. 5525

Egy drb. kopirprés teljesen vasból, alig használt állapotban eladó. Cím a kiadóhivatalban.

Fiatal zsidó, katonakötelezettségének eleget tett, okleveles tanító, héberben jártas, perfekt román és német, tanítói vagy más megélhetést biztosító állást keres. Grossmann, Nadlac jud. Arad. 5510

Nagyobb mennyiségű egészségese

disznó-sörtét

megvételre keresünk.

Mintázott ajánlatot kér Weisz és Harag Szatmár. 5545

Értesítem a t. fürdőző közönséget, hogy ez idényben

Tusnádfürdőn a „Schweitz” villák vendéglő-helyiségében orth. **אשר**

éttermemet június elején megnyitom. Tíztelellet Grünfeld Mór Targu-Mures (Marosvásárhely) str. Calarasilor 92. 5546

Ággyag és Vegyipar Rt. Szatmár
 Gyárt: bőrenyvet, esontanyvet, esontziszt, mütrágyát, szappant, kocsikenőcsőt, gépszirt, téglát stb. **Vesz:** esontot, száraz és vizes húsleves, nyers és olvasztott faggyút

Épületüvegezés
képkerepezés,
 kávéházi, vendéglői, háztartási cikkek, demionok, táblaüveg, lámpaárúk és porcellánedényekből legolcsóbb beszerzési forrás
Ausländer Rudolfnál
 Cluj-Kolozsvár (v. Ferenc József-ut) Calea Reg. Ferdinand 37. szám alatt, az „Urania”-palota mellett.
Engros! Endetail!

CSEPELI FENÉR ÉS TÜRKIZ ZOMÁNCOZOTT LEMEZEDENYEKET
FERROCOMERCIALA S. A. ROMANA FLOKIA
 prima kivitelben, jól sortírozva prompt szállít nagyváradi raktárról vagy csepeli gyárból
NAGYVÁRAD, NAGYPIAC-TÉR 11/A
TÁVIRATI CÍM: FERRUM, NAGYVÁRAD
 Központ Bucuresti, Str. Lutherana No. 22.
 Gyártás alatt: nehéz Pax és félnehéz Globus edények
 Eladási iroda: TEMESVÁR, Szentgyörgy-tér 3 sz. Telefon 19-76
 Gyártás alatt: nehéz Pax és félnehéz Globus edények
 Weiss Manfréd Acél és Fémművel Rt. B.-pest-Csepel romániai egyedárusítása

CHARGEURS REUNIS
 Legnagyobb francia
Délamerikai vonal
 Vezérképviselőt Nagyrománia részére
ADOLF SALOMON FIA
 Bucuresti, Str. Paris 14
 Hajóra szállás:
Hamburg, Havre és Bordeaux-ban
 Kísérő kiszolgálás, nagy kényelem, elsőrangú ellátás, gyors utazás, külön kajitók. 1542

Augustin Sándor
 Sándor Sándor
 férfidivatkülönlegességek
 Telefon 51. **Ládagyár** Fiókület: Egeres
 Mindenemű ládákat és fadóboxokat összeszerelnek és szétválasztott részekben megrendelésre azonnal készít és szállít a legolcsóbb napi áron 1381
Sajovics és Lebovits faterakadás és ládagyar
 Cluj, Strada Cernasi (volt Kajántól-ut) 1 szám

Uj rövidáru üzlet!
 Husz év óta fennálló miderkészítő üzletet rövid- és divatáruval kibővíttem 1543
Rosenzweig E. párisi mellfiző műterme Cluj, str. Reg. Maria 6

Izrael Dezső szüesmester
 Megérkeztek a legutolsó divalu szörmeárúk. Szörme és molgkár elleni védőintézet. Javítások és átalakítások a legjutányosabb árban pontosan készülnek
Str. Regina Maria (v. Deák F.-u.) 35

Érkezett nagy tétel elsőrendű
Zománcozott lemezedény **SCHIEB**
 Raktárról szállít csak viszonteladókna **műszaki kereskedés GLUJ**

Cluj. L. Po
 Telef. és ki
 Zs. N
 A ké
 szerk
 zend
 Cluj-
 alkotm
 27-én
 javasla
 akik 1
 és nem
 kiság
 tetnek
 összes
 örtek
 tot fos
 nis a k
 ber 9-4
 Román
 nek 2-3
 utkozó
 holott e
 szabads
 óhajtvá
 „I. feje
 alaptörv
 javaslat
 még a
 osztrák,
 az új al
 ismertet
 „a romá
 állapot
 ezt a
 kellett v
 parlamen
 „citoyen
 sere jut
 mány a
 bal típor
 ményesen
 érvek er
 meddő fe
 ság szere
 met talál
 módosítta
 augusztu
 állampolg
 vonatkozó
 kiadott á
 delemek i
 megoldás
 Ho
 ság életé
 arra mut
 goztak el
 tás kérdé
 egyenlősé
 vezetnek
 e kérdés
 haláját vi
 Az
 adata le
 A kormán
 javaslatot
 Nemzeti
 kimutava
 régi jogá
 mesvári h
 Erdélyből
 nyult e k
 tatta be.
 vényjavas
 mely a C
 gemeente
 neolog kö
 bolott ez
 dóság hité